

Speech Birgit Donker, uitgesproken op 5 november 2013 bij de uitreiking van de Prix de Rome Beeldende Kunst 2013

Majesteit, excellenties, Prix de Rome-laureaten, dames en heren

Van harte welkom op de uitreiking van de Prix de Rome 2013, dé prijs voor beeldend kunstenaars onder de 40 jaar.

En met name ook een warm welkom aan Koningin Máxima. Het is geweldig dat u hier bent en op deze manier laat zien dat u de beeldende kunst een warm hart toedraagt.

Minister Bussemaker van cultuur zal straks, om vier uur, namens de jury bekend maken wie naar huis gaat met de Prix - dat wil zeggen een geldprijs; een werkperiode in Rome; én eeuwige roem.

Maar eerst is er zo dadelijk gelegenheid voor het bekijken van het werk van de vier laureaten Christian Friedrich, Falke Pisano, Remco Torenbosch en Ola Vasiljeva. Zij hebben de afgelopen vijf maanden keihard gewerkt, lef getoond, niet op veilig gespeeld. En ze zijn er alle vier in geslaagd om werk te maken dat verhaalt en verrast, dat even urgent is als universeel. Werk, kortom, dat er toe doet. En hoe.

U weet het wellicht, de Prix de Rome is een eerbiedwaardige prijs met een lange traditie. Maar ook een prijs die met zijn tijd meegaat. Kunstenaars hoeven niet meer zoals vroeger examens te doen in bijbeltaferelen en naaktstudies; ze worden niet meer letterlijk opgesloten om hun werk te maken. Integendeel, zij mogen in vrijheid werken waar ze willen en ze worden beoordeeld op de eigenzinnigheid van hun werk; de gelaagdheid ervan; het experiment; de overtuigingskracht. Ze hoeven niet aan tevoren gestelde voorspelbare verwachtingen te voldoen. Liever niet zelfs.

De vier laureaten van de Prix de Rome 2013 hebben installaties gemaakt waarin onderzoek een rol speelt. Actuele vragen komen aan bod. Over identiteit; over privatisering; over de rol van het individu; over controle – en het verlies ervan; over de betekenis van taal; over eenheid in verscheidenheid en over verscheidenheid in eenheid. Onderwerpen die ons allemaal aangaan en waarmee zij aan de haal gaan om vervolgens ons, het publiek, hun reflectie op het nu te presenteren.

Nu al is gebleken dat het werk is dat het publiek niet onberoerd laat. Het roept enthousiasme op, niet in de laatste plaats van de kinderjury die vorige week maar met moeite een winnaar kon kiezen en ons hier maar liet wachten en wachten omdat ze hun verhitte vergadering maar niet konden afronden, zo enthousiast waren ze.

Het is werk dat ook weerstand oproept. Wrevel. Woede zelfs. Maar dat is dan ook precies wat het werk van jonge kunstenaars moet doen. Kunst is er niet om het publiek te behagen. Maar om het uit te dagen.

Ik ben de vier kunstenaars dankbaar dat zij hun brille en hun talent tot onze beschikking stellen. Dat zij werk hebben gemaakt dat rijk is aan inhoud; dat gelaagd is; dat zich niet meteen vrijgeeft en toch toegankelijk is. Van harte hoop ik dat hun nominaties voor de Prix en de werkperiode die zij hiervoor hebben gekregen hun alle vier veel heeft gebracht en nog zal brengen. En ik ben ervan overtuigd dat we nog volop zullen gaan horen van Christian, Falke, Remco en Ola.

Dit is de eerste keer dat het Mondriaan Fonds de Prix de Rome organiseert. Dat doen wij graag omdat talentontwikkeling een van onze speerpunten is. We hebben de organisatie van de Prix de Rome overgenomen van de Rijksakademie, die ik hierbij hartelijk wil bedanken voor alle kennis die ze overdroegen. De Appel arts centre wil ik bedanken voor de vruchtbare samenwerking bij de totstandkoming van de expositie.

En tot slot wil ik lof toezwaaien aan de auteurs en de vormgevers van de publicatie die bij deze editie van de Prix verschijnt. Een publicatie die we u helaas nog niet kunnen laten zien, omdat de winnaar op de voorkant staat en die willen we nu nog niet verklappen. Auteurs Hans den Hartog Jager, Stefan de Kuyper, Roos van der Lint en ontwerpers Karin van den Brandt en Alex Clay van Lesley Moore: hartelijk bedankt.

En helemaal tot slot maak ik een buiging voor de jury die veel werk verzetste, verhit debatteerde en er toch zonder kleerscheuren en unaniem uit kwam: Kathleen Bühler, Ann Goldstein, Noline van Harskamp, Domeniek Ruyters en Navid Nuur: grote dank.

We verspreiden ons nu over de verschillende zalen om het werk te bekijken. Graag zie ik u om kwart voor vier terug hier in de hal voor de prijsuitreiking.